

Sendikalar Birliği hey'eti Ankaradan döndü.

ZÜHTÜ TETAY'ın BEYANATI

Tekelde fazla mesailer kaldırılınca ücretlere zam yapılacak.

Bundan bir müddet evvel Ankaraya giden İstanbul işçi sendikaları Birliği hey'eti şehrimize dönmüştür.

Birlik ve hey'et başkanı Zühtü Tetay Ankaradaki temasları hakkında aşağıdaki beyanattı vermiştir:

«—Ankaraya iki mesele için gitmiştik. Bunlardan birisi ücretli hafta tatili kanununun Meclisin bu devresinde çıkarılması, diğeri de işçilerden kesilen ceza paralarının sendikalara verilmesi. Çalışma Bakanlıkta yaptığımız görüşmelerden şu neticeyi aldık: Ücretli hafta tatili kanununun bir an

evvel B. M. M. den çıkarılmasında hükümet tam fikir birliği yapmaktadır. Ancak Meclis gündeminde bu devrede mutlaka çıkarılmasına çıkışılan 66 kanun tasarısı vardır. Eğer imkân elverirse ücretli hafta tatili kanunu da bunlar arasında kabul edilmiş olacaktır.

Temas ettiğimiz kimseler bu kanun bu devrede çıkmazsa bunun hiç çıkmayacağına delil sayılmayacağını önümüzdeki devrede mutlaka çıkarılacağını söylediler

İşçilerden kesilen ceza paralarına gelince; şimdiye kadar Bakanlık emrine verilen paraların sendikalara devrine imkân görülemediği anlaşılmıştır. Bakanlık bu parayı işçi yararına harcamaktadır. Ancak şimdiden sonra kesilecek ceza paraları doğrudan doğruya fabrikalar tarafından kendisinden ceza kesilen işçinin mensup olduğu sendikaya verilecektir.

Ankarada B. M. M. Başkan ve Başbakanla diğer Bakanlarla diğer Bakanlar bizi kabul ettiler ve büyük bir nezakete ve anlayışla meselemizle alâkalandılar.»

Ankaraya giden sendikacıardan Tekel Kutu fabrikası İşçileri Sendikası başkanı Süreya Birol da Gümrük ve Tekel Bakanı ile yaptıkları konuşmalar hakkında şunları bildirmiştir:

«— Biz Tekel işçilerini yakından ilgilendiren iki mesele vardı. Bunlardan biri fabrika iç yönetmeliklerinin değiştirilmesi, diğeri işçilerin fazla mesailer. Tekel işçi sendikalarından seçilen beş kişilik bir komisyon fabrika iç yönetmeliklerinde tadili gereken cihetleri tesbit etmiştik. Bakan, bunlar arasında kanun mevzuu olan tekliflerin mevcut olduğunu bildirdi ve Tekel Genel Müdürlüğü (Devamı 2'inci sa: de)

Ücretli hafta tatili

Nizamettin BABAOĞLU

Zühtü Tetay arkadaşımızın başkanlığında ücretli hafta tatili kanunu ile diğer bazı işçi meseleleri üzerinde ilgililerle temaslarda bulunmak maksadıyla Ankaraya giden hey'et iyi intibalarla şehrimize avdet etmiş bulunuyor.

Biz burada hey'etin ısrarla üzerinde durduğu ücretli hafta tatili kanunundan bahsedeceğiz.

Senelerdenberi bütün Türk işçilerinin sabırsızlıkla beklediği bu kanun tasarısı hazırlanmış ve B. M. M. ne tevdi edilmiştir. Yalnız, B. M. M. nin bu ay içerisinde kendi kendisini feshedeceğine göre tasarının Meclis umumî hey'etinde görüşülmesi belki de mümkün olmayacaktır.

Hey'et üyelerine Meclis Başkanı sayın Saraçoğlunun söylediğine göre Mecliste görüşülmek üzere sıra bekleyen 66 kanun tasarısı vardır. Bu vakta işçileri hayal sukutuna uğratmamalıdır. Zira, hey'etin temas ettiği ilgililerin hepsi bu kanunun Meclis feshinden önce çıkarılmasında hemfikirdirler ve bunun için çalışacaklarını vadetmişlerdir.

Bugünkü ağır hayat şartlarının altında ezilen işçinin hacı gözler (Devamı 3 üncü sa: de)

Beykoz Kaymakamının işçilerle teması

Namık Erverdi, Deri ve kundura sanayii işçileri sendikasına giderek, yönetim kurulu üyeleriyle görüştü

Beykoz Kaymakamı Ömer Namık Erverdi hafta içinde Beykoz Deri ve Kundura sanayii işçileri sendikasını ziyaret etmiştir.

Sendika yönetim kurulu üyeleri ile diğer üyelerin hazır bulunduğu bu toplantıda başkan Selâhaddin Ökdoğan arkadaşları adına kaymakama ziyaretinden ötürü teşekkür etmiş ve Beykozdaki yorulmuş bilmez çalışmalarını belirttiğinden sonra bilhassa gıda maddeleri üzerindeki fahiş fiyatların son zamanlarda muvazene bulduğu nu bir bakımdan işçi için bir yıl

kımtaşkil eden bir davanın halinden dolayı arkadaşlarının memnuniyetini belirtmiştir.

Diğer üyelerin yol ve ısk istediklerini not alan kaymakam:

— Sayın Valimiz Gökayın Beykozu ziyaretinde yapılacakları haber verdiği 30 kişilik ve rem ve bir o kadar yataklı doğum pavyonlarının inşaatına yakında başlanacaktır.

(Devamı 3 üncü sa: de)

Tramvay işçilerinin şikâyetleri.

Valinin vaadine rağmen yemekler neden düzelmiyor?

Yakın bir zamanda Beşiktaş tramvay deposunda işçilerle görüşerek onlarla birlikte öğle yemeği yeyip; yemeklerinin bozukluğunu bizzat müşahade eden Vali Kökay:

«Yakında yemeklerinizin düzeleceğinden emin olabilirsiniz.» Demisti.

Bugünne kadar yemekleri düzelmeyen İst. E. T. T. işçileri kendileri ile görüşen bir arkadaşımıza şunları söylemişlerdir.

İçtimai Siyaset konferansları

İktisat fakültesi içtimaiyat enstitüsünün tertipledeği konferanslar serisini bildiriyoruz.

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İçtimaiyat enstitüsü (İçtimai Siyaset) konulu bir konferans serisi tertiplenmiştir.

Bu kanferans serisinde Ord Prof. Alfred İsaac 21 Martta (İşsizlik ve işsizliğe karşı mücadele), Prof. Reşat Nalbantoğlu 28 Mart tarihinde (Üretler ve fiatlar), Dr. Ekmel Zadi 4 nisan tarihinde (Sosyal sigortaların mahiyet ve vazifeleri), Avukat Mediha Oral 11 Nisan tarihinde (Çalışan kadınların durumu), Prof. Ahmet Ali Özek 18 nisan tarihinde (Türkiye sanayinde işçi barındırma) ve Doç. Dr. Orhan Tuna 25 nisan tarihinde (işçi sendikalarının mahiyet ve vazifeleri) mevzuunda konuşacaklardır.

Bu serinin ilk konferansı geçen salı günü Ord. Prof. Gerhard Kessler tarafından (Garp memleketlerinde işçilerin durumu) mevzuunda verilmiş ve geniş alâka ile dinlenmiştir.

Çimento fabrikası işçileri Sendikasının faaliyeti

Yeni yönetim kurulu bir çalışma programı hazırladı ve tatbikine geçti.

Geçen hafta yıllık genel kurul toplantısını yapan Yunus Çimento fabrikası işçileri sendikasının yeni yönetim kurulu kangredeki dilekleri esas tutarak bir yıllık faaliyet programı hazırlamıştır. Bu programın birinci kısmında çimento fabrikası işçilerine ait dilekler, ikinci kısımda bütün işçileri ilgilendiren hususlar belirtilmiştir. Programı aynen neşrediyoruz:

1. — Bir an önce sendika merkezini, Sendikaya veya kardeş teşkilâtlardan birine ait bir lokalda, Yunusa getirmek.

2. — İş elbiselerinin parasız verildiği gibi, iç ayakkabısının da parasız verilmesini temin etmek.

3. — Muntazam soyunma ve yıkanma yerleri temin etmek.

4. — Bir ekmeğe yerine, yarım ekmeğe ve bir sıcak yemek temin etmek.

5. — 3008 sayılı iş kanununun 10 uncu maddesine uygun olarak, her işçinin eline umumî ve hususî bütün iş şartlarını gösteren ve işverenin imzasını taşıyan bir vesika verdimen ve (Devamı 4 üncüde)

«Valimiz Fahrettin Gökayın bizlerle yemek yiyerek yemeklerimizin kötülüğünü bizzat müşahadesinden sonra ümitlenmiş ve artık yağsız ve kalorisi az yemeklerin pişirilmeyeceğini ümid etmiştir.

Aradan bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen vaziyetin düzelmemiş olması bizleri haklı olarak üzüntüye sevk etmektedir. Ümidimiz henüz kırılmamıştır. Verdiği her sözü tutan Sayın Valimizin bu derdimize bir çare bulacağına inancımız olmaksızın beraber bir kerre daha nazarı dikkatlerine arz etmemizi rica ederiz.»

Sigorta Hesap makinaları geldi

Çalışma Bakanlığının Amerika sipariş ettiği «Sigorta hesap Makinaları» şehrimize getirilmiştir. 58 makinenin 11 i şehrimize diğerleri de muhtelif vilâyetlere ayrılmıştır.

Sigorta hesap makinalarının nasıl kullanılacağını öğretmek maksadıyla yarın sabah şehrimizde İşçi Sigortaları Şubesi müdürlüğü binasında bir kurs açılacaktır. Kurs Amerikalı mühendis Şartbold tarafından ay sonuna kadar devam ettirilecektir. İzmir, Zonguldak ve Bursadaki İşçi Sigortaları Şube Müdürlük ve acentahklarından gelen personel, şehrimizdeki alâkalı memurlarla birlik te kursa devam edecektir.

Yeni makinalarla herhangi bir işçinin Sigortadan alacağı tazminat veya maaş kolaylıkla ve yanlışsız olarak sür'atle hesaplanacaktır.

Eskişehir felâketzedelerine yardım

İşçiler ve işçi teşekkülleri de zarar gören vatandaşların yardımına koşuyor

Eskişehirin uğradığı sel felâketi memleket efkârı meyanda işçilerimizi de son derece müteessir etmiş bulunmaktadır.

Selden zarar gören vatandaşlara yardım hususunda işyerlerinde hümmalı bir faaliyet başlamıştır.

Bu arada Tekel Cibali Kutu fabrika işçileri ve memurları aralarında topladıkları 415 lira 75 kuruşu Eskişehir valiliğine göndermişlerdir.

Diğer taraftan felâketzedelere ilk yardım olarak Zonguldak Maden işçileri sendikası 10.000 Amele Birliği 5.000 ve Ereğli kömürleri işletmesi 10.000 lira vermişlerdir.

Birçok işyerlerinde yardım toplanmaktadır.

Sendikalar Birliğinin mühim bir teşebbüsü

İş kanununun 16. maddesine göre, çıkarılacak tüzük için Çalışma Bakanlığına müracaat edildi.

İş kanununun 16 ncı maddesinin bazı ahvalde işverene işçisini tazminatsız ve ihbarsız olarak işten çıkarmak hakkını tanıdığı okuyucularımızın malûmudur.

Bu hallerden birisi de işçinin tedavisi uzun süren ve işini görmesine mani olan bir hastalığa tutulmasıdır.

Umumî hıfzısıhha kanununun 180 inci maddesi işverenin işçisini ne kadar tedavi ettireceğini tasrih etmediğinden ekseriyetle hasta işçilerin işlerine son verilmektedir. İş Kanununun 16 ncı maddesinin A fıkrasında hükümetin bir tüzük çıkaracağı ve işçinin hastalığı ne (Devamı 3 üncü sa: de)

Haftanın yazısı

A İ D A T

Yazan: Seyfi Demirsoy

Istanbul İşçi Sendikaları Birliği üçüncü yaşına girmek üzeredir. Bu güne kadar olduğu gibi bundan böyle de daima işçinin hayrına teşebbüs ve faaliyetler kaydetmekte devam edecektir. Birliğin geçen çalışma yılları içindeki faaliyet ve teşebbüslerinde maruz kaldığı mali imkansızlıkları üyesi bulunan sendika idarecileri büyük bir olgunlukla gidermeği bilmişlerdir.

Çalışmasını yalnız işçi davasına hasreden birliğe, sendika idarecileri bazan muaheze edilmek pahasına yardımda bulunmuşlardır. Bu yardımların mahsulüdür ki birlik her cepheden olduğu gibi mali cepheden de kuvvetli ve kudretlidir. Cemiyetlerin yıkılmasına sebep olan amillerin başında parasızlık gelmekte olduğu bir hakikattir.

Cemiyetler kanununda sendikaların, birliklerine verecekleri senelik aidata ait sarıh bir hüküm yoktur. Sendikalar birliğin ayrı ayrı birer üyesi kabul edilerek kanunun ikinci maddesi dokuzuncu fıkrasına göre nasıl ki bir şahıs üyesi bulunduğu cemiyete senede (120) liranın fazla aidaat vermezse sendikalar da birliğe (120) lirayı aşacak miktarda aidaat veremiyorlar.

Bu gazetenin sahibi olan İstanbul İşçi Sendikaları Birliği; mevcut birlikler içinde en çok üye sendikası olan bir teşekküldür. Bugün 18 kuvvetli sendikası bulunan bu birliğin yakın bir zamanda bu rakam 20 yi geçecektir. Halen birliğin üyesi on sekiz sendika birliğe inanmış, çözülmez bağlarla candan bağlıdır. Varsın matbuatta mevcut birlikten yeni kurulacak birliğe geçecek sendikalar varmış yolunda balonlar uçuranlar, hayal ile yaşayanlar bulunsun.

Sözü uzattık. Onsekiz üye sendikaların cemiyetler kanununa göreceği aidaat ay olarak hesaplayacak olursak yüz seksen lira eder ki, birliğin bina kirası ile sekreter aylığı karşılana maz.

Brlıkların yaşanması isteniyorsa meriyette bulunan cemiyetler kanununun tashih edilmesi gereken bir çok maddeleri arasında ikinci maddenin doku zuncu fıkrası başta gelmektedir. Ve mutlaka değiştirilmesi lazımdır.

Şehrimizde kurulacak süt fabrikası

Şehrimizde kurulması kararlaştırılan pastörize süt fabrikasına lazım olan sermayeyi özel, şahıslar İstanbul Belediyesi ve Bankalar temin edeceklerdir. Ziraat ve İş Bankaları bu fabrikaya sermayeleri ile iştirak etmeği kabul etmişlerdir.

ÖLÜM

Mensucat Santral fabrikası müdürü Sabahattin Ayaydın'ın babası Mehmet Cevdet Ayaydın geçen cuma günü hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Merhuma Allahtan rahmet, kederli ailesine başsağlığı dileriz.

ROPÖRTAJ

Üsküdar yaprak tütün bakımevinde

Röportajı yapan:
Muzaffer DAYSAL

rine uygun bir şekilde tanzim edilmiş.

Nihayet bütün işçinin sonsuz fayda temin ettiği kooperatife geldiğimiz vakit; Ziya Üçer:

«Geçim darlığımızın fecatini gören fabrika müdürümüz bay İzzet Doruk'un büyük gayret ve yardımları ile vücuda getirilen bu kooperatifte gıda hususunda her aranılan bulunur.

Fabrika Müdürü İzzet DORUK

Yağdan tutun da tuz ve bibere kadar. Herşey vardır.» Dedi.

Fabrikanın bütün tesislerin gezmiş işçilerle konuşmuşum.

İşçinin müdürüne karşı olan bağlılığının sırrını kısmen anlayabilmiştim. Bunun bir başka sebebinin de olması lazımdı.

Fabrika müdürü İzzet Doruk

İşçi Hastahanesi Başhekiminin mektubu

İşçi mümessilli Selâhaddin Yayım cevap veriyor

İşçi sigortaları kurumu İstanbul hastahanesi Başhekimimiz Dr. Sırrı Akh'ın bir mektup aldık. Geçen sayımızda intişar eden bir haberi tekdiz eder mahiyette olan bu mektubu aynen neşrediyoruz. Ancak bu mektup tan sonra haberimizin asıl kaynağı olan şikâyet mektubu sahibi ile bir defa daha görüştük. Onun mütalâasını da neşretmeyi hakikatin aydınlanması bakımından zaruri ve faydalı buluyoruz.

Hürbilet gazetesini yazı işleri Müdürlüğü:

Ankara caddesi No. 33
İstanbul

3 Mart 1950 tarih ve 85 sayılı muhterem gazetenizin ikinci sayfasında santral Mensucat fabrikası mümessilli tarafından yazılmış bir mektubun «İşçi hastahanesinden acı bir şikâyet» başlığı ile neşredildiğini gördüm. Bahsedilen hâdise hakkında hatırladığım ve poliklinikten yaptığım tahkikata göre vak'a aynen şöyle cereyan etmiştir.

Yaralı Talia Alikoç 15.2.950 tarihinde kaza neticesi parmakları kesilen bir yaralı işçi olduğu için Fabrikadan hiç bir kâğıt getirilmediğini bahsederek odama getirilmiş ve masamın üzerine bir kâğıt içinde kesilen parçalar bırakılmıştı. Yaralı muayeneye ve pansumanı yapılmak için hariciye polikliniğine gönderilmiş ve kâğıt içindeki parçaları bırakan zatada bunlara lüzum olmadığını ve ertesi

a gösterdiği yakın alakadan ötürü teşekkür edip ayrılırken şöyle dedim:

«Kadın, erkek, genç, yaşlı bütün işçi sizden çok memnun isabetli görüşünüzün mahsulü olan kooperatifin faydalarını anlata anlata bitiremiyorlar. Başında bulunduğunuz müessesenin her şeyi ile haklı olarak iftihar edebilirsiniz.»

İzzet Doruk tevazü gösterecek:

«Bende onlar gibi ilk devrelerimde tütün sandığı başında çalışan bir işçi idim. Çalışmam sayesinde bu vazifeyi uygun bulmuşlar. Bugün için işçiden tek farkım yalnız bir isimden ibarettir. Kapım her zaman her işçi arkadaşımıza açıktır. Kooperatife gelince; günden güne artan hayat pahalılığı karşısında aldığı ile geçinen işçi arkadaşlarımızın geçim durumunu düzeltmek gayesi ile kurulmuştur. Bu davada kooperatifin faydalarını kendileri size anlatmışlar. Bununla beraber ben; bütün bunları bir iftihar vesilesi telâkki etmiyor, vazifelerim meyânında görüyorum dedi.

Bu fabrikadan ayrılırken; bu güne kadar gezip gördüğüm ve işçileri tarafından «işçi babası» olarak isimlendirilen fabrika müdürüne İzzet Doruk'u da ilâve etmeği kendime bir vazife telâkki ettim.

Muzaffer Daysal

İşçi gözü ile

Sendikalar ve siyaset

5018 sayılı kanunla kurulan ve üç yıla yakın kısa bir maziye sahip olan İşçi Sendikaları İşçiyeye Hürriyet, hayat ve şahsiyet bahşetmiştir.

Üç yıl evvelki işçi mesnedsiz ve hamisiz bir işçi idi. Ve bütün mukadderatı patronun veya çalıştığı müessesenin keyfi hareketlerine kalan bir zavaldan başka bir şey değildi. Ve yine o işçi, o kadar sayı ve gayretine nazaran kendi ve ailesinin istikbalinden endişe duymakta idi.

Sendikaların kurulması ile işçi normal yaşayışı kanun haklarını, ve aile serisinin dahi yaşama durumunu kazanmış ve böylece sendikalar işçinin hamisi olmuştur.

Böyle muazzam bir varlık haline gelen işçi sendikaları kendi mukadderatını kendisi tayin etmesi lazımdı.

Sendikalar işçinin kalkınması için hükümetimizden bazı yardımlar talep etmiş ve hükümetimizde işçinin refah ve saadeti uğruna azami yardım göstermeği çalışmalarında birinci plâna almıştır.

Pahalılık zammı, hastalık ve ihtiyarlık sigortası ve mesken darlığı gibi üç mühim mesele işçimizin arzu ettiği şekilde hal edilmiştir.

Bu kadar imkânlarla sahip olan işçi sendikaları hükümetten gördüğü alâka ve yardımlara minnettardır. Ona sadakatini işine bağlılıkla, iş randımanını artırması ile ve hiç bir siyasi teşekküle alet olmamakla ispat etmiştir.

Bazı siyasi partilerin teşvikile ve bizlerden ayrı bir kaç kişilik bir zümre kendilerine sendika süsü vererek işçi davasını yaygaralara boğmak istemişlerdir. Grev meselesi yine siyasi maksatlarla ortaya atılmıştır. Türk işçi ve sendikası Türk bünyesine lâyık görmediği bu hareketi bütün benliğiyle reddetmiştir. İşe sadakat ve bağlılık Türk işçisinin şiarıdır. ve sendika işçinin güven kaynağıdır...

Tütün işçisi
M. Recai ERSAL

Sendikalar birliği heyeti döndü

(Baş tarafı 1 incede)

günde teşkil edilen diğer bir komisyonla işbirliği yapmamızla kararlaştırıldı. Bakan değiştirilmesini istediğimiz maddelerin bir an evvel tahakkuk ettirilmesini vaadetti. Bilhassa fazla mesailer için endişe etmememizi bildirdi. İlerde iş icabı fabrikalardan fazla mesailer kaldırılacak olursa Genel Müdürlük derhal incelemeler yapacak ve her işçinin fazla mesiden eline geçen para miktarı bir formüle bağlanacak ve bir defaya mahsus olmak üzere zam yapılacaktır. Bakanla yaptığımız görüşmeler bizi son derece memnun bırakmıştır.»

ZAYİ

Konya nüfus müdürlüğünden aldığım hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Nizamettin Babaoğlu

(Devamı 3 üncü sa: de)

İşçi hastahanesi başhekiminin mektubu

(Baştarafı 2 incide)

sosyal birlik içinde mütalâa etmelerini istiyorum.

Hastahanedeki hekim ve idaredede arkadaşların hepsi sosyal davayı en doğru yerinden görmüş ve anlamışlardır. İşçi arkadaşlar kendi müesseselerini kendi faydalarına geliştirmek istiyorlarsa, davalarını «ferdi» görüş zaviyesinden değil bütün işçi kitlesinin sosyal menfaati zaviyesinden mütalâa etmelerinin daha uygun olacağına inandığımı ifade ederken bu inancima hastahaneimizin bu günkü şartlar ve bugünkü mevzuat içinde işçi arkadaşlara en rasyonel bir şekilde faydalı olmakda bulunduğunu da ifade etmek isterim.

Biz tenkidi daima hürmetle karşılıyoruz. Çünkü: lehimize tenkit bizleri daha yapıcı olmaya teşvik ederken, aleyhimizdeki tenkitte bize yolumuzu gösterir. Ancak bu hüviyeti taşıyan tenkitlerin faydalı olacağına kanaat getiren insanlar olduğumuz için bu şikâyet mektubunu faydalı tenkitler sırasında sayamayacağımızı da ilâve ederken bana içimi dökmek fırsatını verdiği için müessil arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Derin saygılarımla
Baştatab

Dr. Op. Sırrı Alıç

İŞÇİ MÜMESSİLİ SELAHATTİN YAYINI NE DİYOR?

Diğer taraftan bize şikâyet mektubunu gönderen işçi müessili Salâhattin Yayın da şunları söylemiştir:

(Hâdiseye sayın başhekimin ifadesi gibi değildir. Herseyden önce şurasını belirteyim ki, az çok okumuş ve kültürlü bir işçiyim. Doktora kesilen parmak parçalarını uzatarak bunları yapıyor diyecek durum da değilim. Sonra bazı tıbbi müdahalelere yaralının müsaade etmediği söyleniyor. Böyle bir red keyfiyeti yoktur. Olsa bile

parmakları kesilen bir kimsenin böyle bir teklifi reddetmesini de çok görmemek lâzım. Eğer hasta tatabik edilecek müdahale rızasını almayı icap ettiriyorsa - ki böyle olmadığı sayın başhekimin ifadesinden anlaşılıyor - bu husus hastanın kendisinden değil ailesinden sorulmalı değil miydi?

Sayın başhekim acaba Asistan doktorun hakkı olmadığı halde bir işçi mümessiline bağırıp çağırmasından, yemek saatini ileri sürerek yaralıya herhangi bir müdahalede bulunmamasından neden bahsetmiyorlar?

Hele güç belâ yaptırdığımız pansumandan sonra ikinci pansumanın gününü öğrenmek hususunda çektiğimiz sıkıntıların mektupta bahsedilmeyişine ne diyelim?

Mutlak olan bir şey varsa o da hâdisenin sayın başhekimin bildiği veya kendisine anlatıldığı bildirildiği veya kendisine anlatıldığı gibi olmadıdır.»

SAMATYA JAKARLI MENSUCAT FABRİKA-SINDAN

Kadın İşçiler aranıyor

Jakarlı dokuma tezgâhlarında çalışmış kalifiye kadın işçilere ihtiyaç vardır.

Dolgun ücret verilecektir. Taliplerin hergün saat 14 ten sonra Samatya Mar mara caddesi No. 61-75 te Fabrika Müdürlüğüne müracaat etmeleri rica olunur.

OKUYUCULARIMIZA

Hürbilek gazetenizin daha iyi çıkabilmesi için fikirlerinizi bildiriniz. Gazetenizi okuyunuz ve okutunuz.

Ücretli hafta tatili

(Baştarafı 1 incide)

gibi beklediği bu kanunun Büyük Meclisten bir an evvel çıkması, muhtemelen ki zaruret içerisinde kıvranan vatandaşların kalplerine inşirah, ruhlarına teselli ve nihayet bütçelerine az da olsa bir genişlik temin edeceğinden yerinde ve zamana yapılış bir iş olacaktır.

İşçi vatandaşların haftada bir gün olsun evinde endişesiz istirahat edebilmesi, bütün haftanın meşakkatlerini huzur içerisinde geçirerek fikren ve bedenen zinde olarak tekrar işinin başına dönmesi oibette tabii sayılmak iktiza eder. Bununla kazanan, işçiden çok işveren ve netice itibarıyla memleket iktisadiyatı olacaktır.

Netice olarak hey'etimizin Ankara'dan edindiği ümide bizde ıstıyak ediyor ve her zaman işçi meselelerini büyük bir bir anlayışla halleden B. M. M. nin bu kanununda en kısa bir zamanda kabul edeceğine inanıyoruz.

BABAĞLU

Beykoz Kaymakamı

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

Bundan başka belediyeeye ait arazi üzerinde vücuda getirilecek işçi evlerinde bu yaz mevsiminde yapılacağını haber verebilirim yardım sandığından 100 bin lira yardımda buluna bileceğimizi Fabrika müdürünüzden öğrendim bir o kadar da Belediyeden yardım sağlıyacağız demıştır.

Bir başka üye dedi ki:

— Belediye ebesi halkın ebesidir. ve hiçbir ücret almaması gerektir. Halbuki doğuma çağırılan ebe işçilerden 30 lira almadan doğumlara gelmiyor. Bunun önüne geçilmesi rica ederiz.

Fabrikaya ekmek veren fırının noksan vezinli ekmek çıkardığını belirten üyelere kaymakam:

— Geçen gün gece yarısı fırını kontrol ettim. Bozuk ve noksan vezimli ekmekleri müşahade ettim.

Bundan böyle bozuk ekmek yüzü görmeyeceksiniz. Demıştır.

Sivastopol Fedailerini

Niyazi Ahmet BANOĞLU

Genç Hasan, asker kaçağı gibi Rus ordusuna dahil olmuştu. Kılık, kıyafet itibarıyla hakikaten bozguna uğramış bir ordudan kaçmışa benziyordu. Pa ramparça olmuş elbisesinin altında sağlam bacakları görülyordu.

O Rus ordusuna dahil olduktan sonra bir çok hikâyeler uydurmuş ve etrafına anlatmıştı. Bununla kendisinin hakikaten askerkaçağı olduğuna etrafında kileri ikna edecekti. O zaman zaman Türk ordusunda kumandanlardan gördüğü cefaları naklediyor ve bunların intikamını almak için Rus ordusu saf larında dövüşeceğini söylüyor du.

Hasanın bu sözleri etrafta şüphle karşılanıyordu.

Genç Hasan:

— İsterseniz deneyebilirsiniz diyordu. Beni en ileri hatlara gönderin, nasıl döğüştüğümü göreceksiniz.

Nihayet Hasana bir teklif yapılmıştı. O, Ruslara bir Türk esiri getirecekti. Bu teklif Ha-

sani hakikaten şaşırtdı. Getireceğini kendi irkından olan kimseyi belkide gözünün önünde öldüreceklerdi. Hem de kiünbilir nasıl işkencelerle...

Fakat, ölecek, işkence görecekti bir kişi idi. Halbuki bununla Rus ordusuna oynuyacağı büyük oyunun hazırlığını yapmış olacaktı. Bu hareketiyle Rus ordusunun hezimetine amil olacaktı..

Genç Hasan, atına atlayarak kayboldu..

İki saat sonra genç Hasan yanında bir Türk esiriyle geri dönmüştü. Ruslar hayret içeriğinde kalmışlardı. Türk esirini aldılar. Rus kumandanı esir Mustafa çavuşu sorguya çekti:

— Adın ne?

— Mustafa.

— Ne iş yaparsın?

— Türk ordusunda başçavuşum.

— Bizim cephaneliklerin arasında ne işin vardı?

— Kumandanımdan aldığım vazifeyi ifa ediyordum. Cephaneliklerinizi behava edecek-

tim.

Mustafa çavuşun bu son cevabı Rus kumandanı hem ürkmüş ve hem de kızdırmıştı. Eyselâ geriledi sonra birdenbire Mustafanın suratına şiddetli bir tokat vurdu. Genç Hasan yerinde duramıyor, kımıldanıyor, bir şeyler yapmak, vurulan tokatın mukabilini fazlasıyla almak istiyordu. Dişleriyle dudaklarını kemirdi, böylece öfkesini yenmeğe çalıştı.

Mustafa çavuş bütün işkencelere rağmen hiçbir suali cevaplandırmıyordu. O, adeta dilsiz oluvermişti.

Genç Hasan onun bu hareketini taktir ediyor ve bir Türk yiğitinin ölümüne sebep olacağını düşünerek vicdan azabı içerisinde kıvranıyordu.

Fakat, ne yapalım ki Mustafa çavuşun ölümü memleket için şart olmuştu. O, Rusların itimadını kazanmak, onlara en gizli yerlerine nüfus etmek ve bir gün kumandanından aldığı emri yerine getirmek zorunda idi.

(Devamı var)

İSVEÇ İŞÇİLERİLE 7 ay... No. 10

Konuşan: Muzaffer DAYSAL

Kont Bernadot adlı hava gemisi ile tamamlanan seyyahat - Kemalizm ve Yurtda Sulh, Cihanda Sulh - Ya bu deveyi gütmeli, ya bu diyardan gitmeli

Boşluktaki korkunç mücadelelerimizden sonra toprağa ayak basar basmaz herkez kendi lisan ve akidesine göre Allaha şükürler etmeğe başladık. Bir an evvel bizi taşıyan otobüs yine orada idi. Tekrar otobüse bindik ve bekleme salonuna götürüldük. Uçak acentesinin ileri gelenleri hava düzeline kadar beklememizin icabetliğini münasip bir lisanla anlattıktan sonra:

— Sizleri İsveç'e götürecek uçak acentemizin özel bir uçağı olacaktır.

Bu defa geri dönmeyeceğini zi tahmin ederiz, dediler.

Bu sırada uçak personeli eşyalarımızın yeni uçağa nakledildiğini ve yeni uçağın hazır olduğunu haber verdiler.

Bu uçak diğerine hiç benzemiyordu. İçinin soğukluğu Sibiriyadan farksızdı. Personel biz kanepelere yerleştikten sonra: Ayak uçlarımızdan; boğazımıza kadar bizi örten battaniyeleri getirip her birimizi sıkı sıkı sardılar, kendileri de «kepeneğe» benzer gecuklarına bürünerek iyi yolculuklar temenni ettiler.

Bir askerî uçak tipindeki 4 motörlü pervanelerinin uçları kesik uçağımız harekete geçtiği vakit saat tam 20 idi. Etraf ve etraf olduğu kadar uçağın içi de zifiri karanlıktı.

Yağmur hafif hafif çiseliyor, rüzgâr kulaklarda ışıltı çalıyordu. Uçuş istikametimizin tayininden sonra; korkunç bir gürültü ile boşluğa doğru yükseldik, herkesde adeta bir usanc bir bitkinlik ve bıkınlık vardı. Hiç birimiz alana bakmadık.

Fırtınanın şiddetine rağmen uçak inatçı bir keçi gibi boşluk ta direne direne yükseliyor; «ya bu deveyi güdeceğim veya bu diyardan gideceğim» demek istiyordu. Koopenhag'a yaklaştığımız bir sırada uçak Personel-

linden sarışın bir kızcağız; Amsterdam'dan Koopenhag'a kadar geçen yolculuğumuzun tafsilâtını bildiren uçak Pilotunun hazırladığı raporu teker teker yolculara okudu.

Raporda uçağın adı, yolcu adedi, hareket programı, rotası, varışı, Arz, tul üzerindeki durumu belirtiliyordu. Uçağın adının «Kont Bernadot» oluşu bizde olduğu kadar diğer yolcular üzerinde de bir tesir yaratmıştı. O «Kont Bernadot» ki daima sulh için çalışmış ve bu tarzı hareketi uğruna bir kurşuna kurban gitmişti. Bu alâkamızı gören raporu okuyan genç kız Pilot'un kamarasında, salona yakın bulunan kısmında Kont'un bir resmini gösterdi. Bu resim; Kont Bernadotu pilot kıyafeti ile gösteriyordu.

Kont Bernadota karşı olan bu alâkamızdan ötürü sarışın kızcağız nasıl teşekkür edeceğini bilmiyor bu hususta:

— Sulh sever bir şahsa karşı olan bu alâkamıza nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum. Bu uçakla bir çok kimseler seyahat etti, fakat sizin kadar yakın alâka göremedik. Diyor du.

Biz de bu sözlerine mukabil:

— Bizim herhalde sulh sever bir milletin evlâtları olduğumuz bilirsiniz. Türk milletinin timsali Ebedî Şefimiz Kemal Atatürk'ün Kemalizm doktrinindeki «Yurtda Sulh, Cihanda Sulh» düsturu bizde dünya sonuna kadar ilelebet devam edecektir. Bu böyle olduğu müddetçe biz daima sulh sever insanları baş tacı olarak tutacağız. Alâkamız bundandır. «Kont Bernadot» — Kendi görüşümüze göre — Sulh sever kimselerin daima kalbinde bir ideal olarak yaşar ve yaşayacaktır. Dedik.

(Devamı var)

Sendikalar birliğinin mühim bir teşebbüsü

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

kadar devam ettiği takdirde işveren tarafından işine son verilebileceğini bu tüzükte belirtileceği yazılıdır. Bu tüzüğün büyük ehemmiyetini göz önünde tutan İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Çalışma Bakanlığına aşağıdaki mektubu göndermiştir:

Çalışma Bakanlığına

Ankara

İş kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının A bendinde Hükümetçe çıkarılacağı yazılı tüzük, işçiler için büyük ehemmiyeti haizdir. Umumi hıfzıssıhha kanununun 180 inci maddesinin müphem oluşu ve hastalık sigortası kanununun henüz yürürlüğe girmemiş bulunması dolayısıyla mesleki hastalıklar dışında bir hastalığa tutulan ve hastalığı uzun süren birçok işçi arkadaşlarımızın iş

akitleri işveren tarafından iş kanununun 16 ncı maddesine göre feshedilmektedir.

Bu suretle birçok işçi arkadaşlarımız hastalık dolayısıyla ve tazminatsız olarak işlerinden çıkarılmakta ve sefil olmak tadır. Hastalık sigortası kanunu yürürlüğe girdikten sonra bu sefalet ve perişanlık kısmen önlenmiş olacaksa da bugünkü durum hastalığa tutulan işçilerin ayrıca işsiz kalmak tehlikesiyle de tehdit etmektedir.

Binaenaleyh, çıkarılacağı bahsedilen ve faydası daha ziyade önümüzdeki bir sene zarfında hissedilecek olan bu tüzüğün bir an evvel hazırlanmasını ve yürürlüğe konmasını rica eder, saygılarımı arz ederim.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Başkanı
Zühtü TETEY

Garsonlar Sendikası'nın Beyannamesi

Bu sendikanın bilhassa iş verenlerle anlaşmaktan kaçınmadığı belirtiliyor

Istanbul Garsonlar Sendikası bir beyanname neşretmiş ve bilhassa işverenlere hitap ederek işbirliği teklif etmişlerdir. Beyannamesi aynen neşrediyoruz:

«Yaşı üçüncü senesine basan sendikamız yaptığı ve yapacağı icraatları arasında bilhassa iş yerlerinin gelişmesi hakkında azami gayreti göstermiştir. Fakat bunun pek az kısmına muvaffak olabilmişiz bir çok iş verenlerin gayelerimizi yanlış telâkki ederek bize müzaheret gösterecekleri yerde bilâkis gayretlerimiz baltalamalarından ilerlemekteyiz. Halbuki bu bapta iyi sonuç alabilmemizin en mühim noktası iş verenlerin bizlere müzaheret göstermesi ve iş yerlerinin gelişmesi için çalışmalarını bizlerle birleştirmeleri ile kaimdir.

Sayın iş verenler bize her ne kadar imkân vermeseler de biz dürüst ve olgun hareketlerimizle iyi niyet ve iyi teşebbüslerimizi inandırmak için azami gayreti göstermekten çekinmiyoruz. Sendikamızın şu son günlerde hal ettiği ecebi tebâli garsonlar için memnun olmuyorlar ve hatta bunların bırakılması için bile teşebbüse girişenler oldu: Bunun bir memleket için ne kadar acı olduğunu işverenlerde takdir ederler. Böyle maddî menfaatlerin Millî ve Vatani hislerin üstünde tutulduğu görülünce üzülmemek elden gelir mi? Sendikamızın işverenlerden istediği şudur:

Bütün Dünya memleketlerinde olduğu gibi işçilerin gösterdiği sadakat ve iş verenlerin gös terdiği anlayış temellerini atmak ve bu suretle birbirimize karşı telkin etmek istediğimiz itimat akidelerini sağlamıştır.

İşçiye az para vermek zihniyetle onları kötü şartlar altında çalıştırmanın büyük zararlarını iş verenlerinde görmek'e olduğu muhakkaktır. Çünkü işçi tam huzur, konforlu hayat ve bol para ile yaşamaya alışık değildir. Onun için fena şartlar altında çalıştırıldığı müddetçe onun o iş üzerindeki zevki söner ve nihayet başka başka şeyleri düşünmeye mecbur olur.

Bir iş veren işçisine karşı şöyle bir niyet taşımamalıdır:

1 — İş veren işçinin hem velisi ve hem de iş babasıdır. Onun üzerindeki hareketlerini ta kip ve tetkik etmeye mecbur olduğu kadar kazancı, yaşaması ve terbiyesi ile de aynı derecede ve hatta daha fazla alakadar ol ması lâzım ve şarttır.

2 — İş veren kârı işçiye vereceği parada veya işçinin hak kından değil işçinin işinde ve hüsnüniyetinde aradığı gün ticarî hayatında muvaffak olduğunu düşünebilsin. İşte bizim istediğimiz budur. Bu günkü hayat şartları ile kabili telif olmu

yan personelin çoğuna bilhassa garson, yardımcı ve çıraklara verdiği 1, bir buçuk ve nihayet 2 - 3 lira gibi para ile geçinilir mi?..

Şimdide işverenlere hitap ederek diyoruz ve teklif ediyoruz ki:

a) Sendikamızın iş birliği tek lifini kabul etmek sureti ile yani alacağımız veya çıkaracağımız işçiler hakkında malûmat vermek ve bu sayede hem alacağımız işçiden emin, hem de müessesenizde fena bir hareketi tesbit edilenlerden sizlerin duyduğu acı ve gördüğü zararı diğer bir meslektaşımız görmez. Bu şekilde medeniyet âlemine en büyük hizmeti yapmış oluruz.

b) Bunun mühim bir kısmını teşkil eden kısa bir zaman sonra işlerine son verilecek ecebi uyruklulardan iş yerinizde kaçının bulunduğu sendikamıza bildirirseniz iş yerinizin evsafına uygun personel temin edeceğimiz işçilerin evsaf ve miktarını Sendikamızın Beyoğlu Kalayoncu kulluk caddesi No. 39 da bulunan merkezine bir mektup la şimdiden bildirecek olursanız arada bulunan geniş zaman dan istifade ederek istediğimiz işçileri temin eder ve istediğiniz gün emrinize hazır bulunuruz.

c) İş kanununda yer almış yüzde on garson ücretlerinin ait oldukları kimselere verilmesini temin maksadile Sendikamız bu makul teklifi sizlere duyurmayı faydalı görmüştür. Esasen bu haklarımızın teslimini tahkim eden kanunî imkânlar kâfi derecede mevcuttur.

d) Yeni iş kanununun 78 inci maddesinde Sendikaların iş yerlerinde (İş ihtilâfı) çıkarma yetkisi mevcuttur. Bu yolda da hazırlıklar yapmaktayız. Fakat sizlerin bunlara mahal vermeden anlayış göstereceğinizi ümit ediyoruz.

Her şeyden ziyade aramızda kanunî veya münferit çarpışmalardan ziyade karşılıklı insan anlayışı ile dert ve dileklerimizimizi mütalâa edersek iyi neticelere varacağımıza ve istenen ahengin samimi olarak temin edileceğine kani bulunuyoruz. Ötedenberi bütün teşebbüs ve neşriyatımızda her zaman bir ulviyet sahasına koştüğümüzü ve sizleri de aynı makul manale davet ettiğimizi biliyorsunuz. Bu husustaki isteklerimizin yanında sizlerin yardımlarına ihtiyacımız vardır. Tabiatile menfaatler karşılıklıdır. Samimî ilgilerinizi temenni ederiz. Hüürmetlerimizle...

Istanbul Garsonlar Sendikası

Çimento işçileri

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

işçiler menfaatına genel sözleşmeler akdetmek.

6. — İşverene ait arsaların, kendisi kullanmadığı müddetçe, «ZİRAAT KOPERATİFİ» ne teslimini ve hiçbir zaman kullanılmıyacağı yerlerin (fabrikanın bütün hakları mahfuz kalmak şartıyla) «YAPI KOPERATİFİNE» teslimini temin etmek.

z.isbetnyEA Ö Ö HOH HO H

7. — Çimento (ve benzer maddeleri) işçileri Millî Federasyonunu kurmak.

8. — Yardım Derneği, Hükümet ve fabrika ile işbirliği yaparak, her türlü yardımlar sosyal ve kültürel çalışmalarını sağlamak.

9. — a) Fabrika — b) yardım Derneği — c) Belediyeler — d) Çocuk Esirgeme Kurumu e) Hükümet ve bilhassa Millî Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yaparak, ilkökul çağına gelmemiş olan minimini yavrularımıza şefkath, ahlakî, sıhhi Fenni ve terbiyevî bakım sağlayacak YU VALAR kurmak ve işletmek.

10 — İstanbul İşçi Sendikaları Birliğine derhal girmek.

Sendikalara ait umum davaları:

1. — Fabrikamız içinde çok yerlerde, fennin icabettirdiği tedbirler alınmadığından veya işçilerin bilgisizliğinden, işçiler haddinden fazla yoruluyorlar, vaktinden evvel yıpranıyorlar, sıhhatleri hatta çok defa hayatları bile tehlikeye giriyor. Kültürel kurumlarla işbirliği yaparak işçileri tenvir etmek; işverenlerle işbirliği yaparak Fabrikamız içindeki eksikleri ta mamlamak programımızdandır.

2. — Dalbudak sarmış olan «Doktor ve sağlık meselelerini» halletmek.

3. — İnsan Hakları Evrensel beyanatının 23 üncü maddesine uygun şekilde, aynı işi yapan

Halk Bankası T. A. Ş

ve

Halk Sandıkları

Sermaye, ihtiyat, (Tamamen) 2,225.809
Karşılıklar (ödenmiş)

Küçük ticaret ve sanatların meslekî faaliyetlerini korumak, kollamak, düzenlemek ve geliştirmek maksadıyla 2284 ve 331 sayılı kanunlarla devletçe kurulmuş MESLEKİ KÜÇÜK KREDİ kurumudur.

Küçük ticaret ve sanat adamlarına, alelûmum esnafa, her türlü ihtiyaçlarına uygun kredileri kolaylıkla verir; mevduat kabul eder ve her türlü banka muameleleri yapar.

SANDIK VE AJANSLARI

Ankara Halk Sandığı Gaziantep Ajansı
İstanbul Halk Sandığı İzmir Ajansı
Burdur Ajansı Kastamonu Ajansı
Bursa Ajansı Maraş Ajansı
Denizli Ajansı Merzifon Ajansı

İş ve işçi Bulma kurumundan

İş ve işçi arıyanlara

İş yahut işçi arıyorsan İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU şubelerine müracaat et. Bu şubeler isteğini parasız yerine getirir.

KURUM ŞUBELERİ

Ankara müdürlüğü	Telefon :	13686
İstanbul Müdürlüğü	» :	41367
İstanbul Ajanlığı	» :	21942
Üsküdar Ajanlığı		
Eyüp Kolu		
Bakırköy Kolu	» :	16-104
Beşiktaş Kolu	» :	81849
İzmir Müdürlüğü	» :	4842
Adana Müdürlüğü	» :	1152
Konya Müdürlüğü	» :	191
Eskişehir Müdürlüğü	» :	51
Bursa Müdürlüğü	» :	1963
Trabzon Müdürlüğü	» :	110
Samsun Müdürlüğü	» :	340

İşçi Sendikaları Birliğinden :

Kooperatifi olan sendikalara

Birliğimiz tarafından tertip edilen Eşya Piyangosunda elimizde kalan biletlere isabet eden ikramiyeler 19.3. 950 pazar günü saat 14 de Birliğimizin Çağaloğlu yolu 33 numarada ki merkezinde açık arttırma ile ve toptan olarak satılacaktır.

Bu satıştan istifade etmek isteyen sendikaların tam salâhiyetli bir üyelerini mezkûr gün ve saatte Birliğimiz merkezinde bulundurmalarını ehemmiyetle rica ederiz.

Istanbul İşçi Sendikaları Birliği

Yönetim Kurulu

ve aynı haklara sahip olan işçiye aynı ücret vermek esasını kabul ettirmek.

4. — İşçilerin aldıkları para ile nasıl geçindiklerinin ve çocuklarına nasıl bakabildiklerini tesbit etmek ve buldukları fecî vaziyete çare bulmak.

5. — İşçilere şimdilik oturacakları sıhhi yerleri bulmak ve ileride ev sahibi olmalarının im

kânlarını temin etmek.

6. — Dağıtım «YAPI KOOPERATİFİ» nin mesuliyeti altında ve onun tarafından yapılmak üzere, her üç senelik hizmet için (çok mütevazî bir ikramiye olarak) her işçiye (satılmıyarak kullanmak şartıyla) bir ton çimenteyi parasız temin etmek.

H Ü R B İ L E K

HAFTALIK GAZETE

Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden Seyfettin Demirsoy

Basıldığı yer

ALİŞAN DOBRA

MATBAASI

Telefon : 25489